

Hamlet și fantasmele noastre

Hamlet

HAMLET de W. Shakespeare.

Traducerea: Dan Duțescu și Leon Levițchi •

TEATRUL "MIHAI EMINESCU" din BOTOȘANI • Data

reprezentăției: 24 mai 1998 • Regia: Ion Sapdaru • Scenografia:

Mihai Pastramagi • Coregrafia: Angela Doni • Distribuția: Daniel

Badale (Hamlet), Marius Rogojinski (Claudius), Irina

Mititelu/Teodora Moraru (Gertrude), Volin Costin (Polonius),

Florin Aionîțoiaie (Laert), Tatiana Zavialova (Ofelia), Cezar

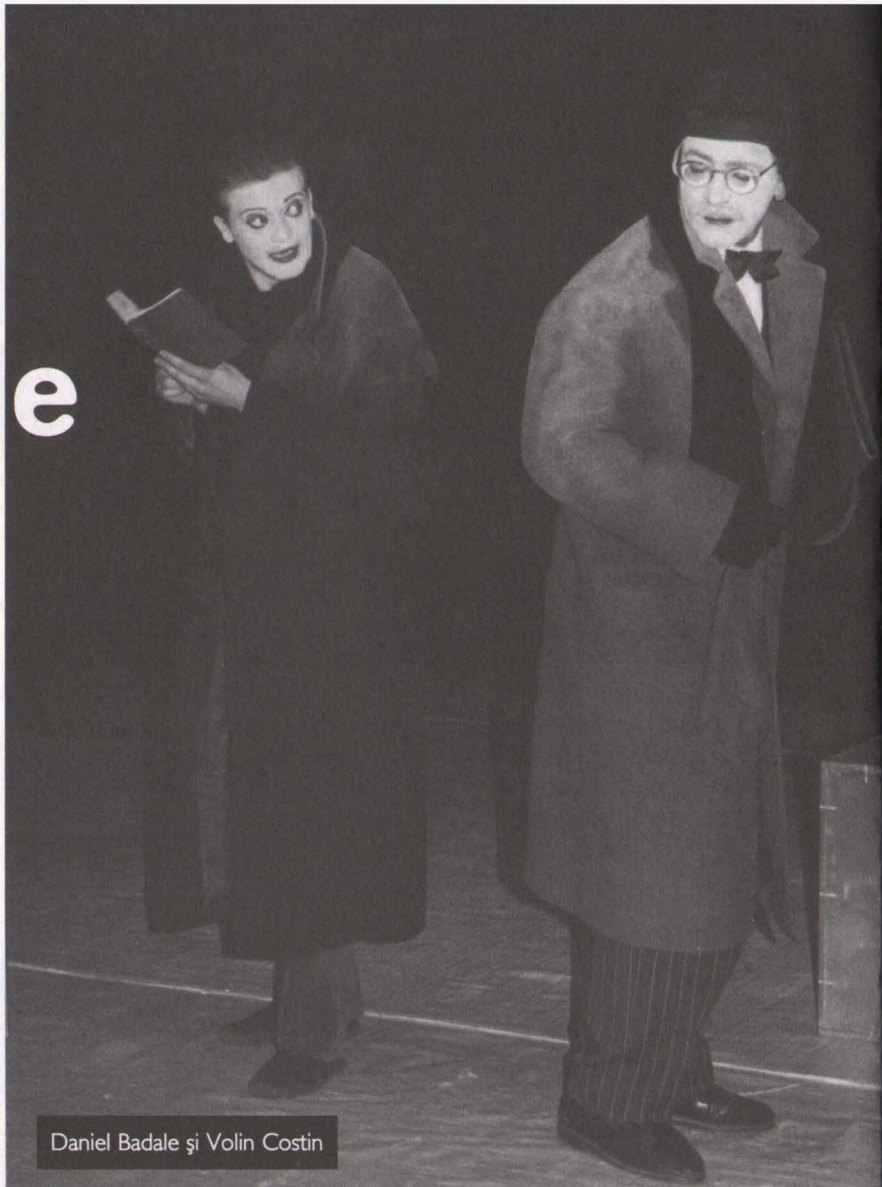
Amitroaei (Horatio), Mihai Păunescu (Groparul); în alte roluri:

Daniel Minciună, Narcisa Vornicu, Dragoș Radu, Leonard Viziteu,

Crenola Doroftei, Remus Archip, Gelu Râșcă, Constantin Adam,

Cătălin Paraschiv, Florin Iftode, Alin Gheorghiu.

În regia lui Ion Sapdaru, **Hamlet** este un spectacol de atitudine politică evidentă, explicită, care se susține coerent prin propriile sale argumente, deosebite de cele din montările lui Dinu Cernescu sau Tompa Gábor. Sunt — ni se sugerează — înseși argumentele acelor tineri care apar de dincolo de cortina metalică (altă "cortină de fier") și vor aduce, pe scenă, viziunea lor asupra crimei, lașității, vicleniei, minciunii ce hotărăsc tragedia lui Hamlet. Fiecare participă la un spectacol ce poate fi privit ca un fel de repetiție generală prealabilă și, mai ales, ca o ipoteză de lucru, propusă mai puțin pentru aplauze, cât pentru meclitație. Conduși chiar de indicațiile interpretului principal, acești tineri actori nu se transpun în timpul și spațiul legendar de la Elsinore dintr-o dată, ci printr-o raportare paralelă, pornind de la propria lor memorie și experiență istorică. Înainte de a deveni personajele unei sângeroase tragedii shakespeareiene, pentru ei este inevitabil să-și reamintească sinistrelor personaje și crimele unui trecut foarte apropiat.

Daniel Badale și Volin Costin

Ceea ce face Sapdaru cu regele asasin și acoliții lui seamănă, într-o măsură, cu ceea ce a făcut Brecht cu Richard al III-lea și Hitler în **Arturo Ui**. Nu poate fi vorba (cum credea cineva) despre o "mitizare" a odiosului nostru dictator, ci, dimpotrivă, despre imposibilitatea unei asemenea eventualități. Regimul totalitar este evocat de prezența agresivă a securiștilor care îi asasinează, cu otravă, pe actorii veniți la palat, apoi pe groparul Ofeliei. Zeci de lanterne agitându-se prin beznă, în căutarea lui Hamlet, vor reprezenta memorabil panica nebună a agenților, provocată de uciderea lui Polonius.

Interpretarea a fost îndrumată spre "gestus"-ul comportamental (tot brechtian) care califică limpede personajele. Înfațișări și atitudini ușor de identificat, cu unele detalii ridicole (Claudius, Polonius), semnalează clar ironia tăioasă,

bufonacla sinistră întâlnindu-se, deseori, cu lirismul "distanțat" (Hamlet, Ofelia). Spectacolul este punctat de vizualizări simbolice prin soluții de joc și constante scenografice: o mască tragică și o nesfârșită pânză roșie traversând spațiul figurează fantoma tatălui, iar Hamlet (Daniel Badale) pare luat și purtat de valurile ei sângerei... Chipul său palid are, de obicei, o expresie suferindă, de adolescent brusc maturizat. La sfârșit, Hamlet va întrerupe aplauzele publicului și va spune, abia atunci, "a fi sau a nu fi", punând în evidență un monolog care ni se adresează. În ultimă instanță, spectacolul se arată mai aproape de intențiile unui teatru exorcizant care (cum preconiza M. Măniuțiu) vrea să ne scape de visele rele. De astă dată, să ne elibereze de fantasmele trecutului nostru.

Ion Cazaban